

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVII.

V Ljubljani, 16. vel. travna. 1884.

List 20.

Cvetlica.

Prelepo obravnava preč. gosp. misijonar v Šenkavžu tvarino, katero je za Šmarnice odločil, namreč: „Marija Božji vert.“ Pojasnoval je v prvih premislih prav določno, kaj da je vert, kakošen mora biti, kaj je treba v njem zasaditi, kaj iz njega iztrebiti, kako ga varovati in ograditi. Potem pa je jel posamezno popisovati njegove predmete. Prav izverstno je obravnaval „drevo“ sploh, njegovo moč zoper viharje (stanovitnost) itd., čudovito lepo je popisoval „palmo.“ „vinsko terto.“ Vsako je obračal na Marijo, pa na to, da moramo tudi mi si v serce saditi take častitljive drevesa, njih cvet, sad, njih lastnosti si pridobiti. V ponedeljek, 12. t. m., je imel cvetlico sploh in govoril je po priliki tako-le: Premišljajmo necej cvetlico. Ne moremo si misliti, da je lepó brez cvetic. Nahajamo pa jih ne le samo na vertu, ampak povsod: po hribih, dolinah, po divjih samotah, po temnih logih. Lahko si vendar mislimo vert tudi brez cvetic, niso tedaj k vertu cvetlice bistveno potrebne, ter ne vemo skor, ali so cvetlice zarad verta, ali vert zarad cvetic. Kje namreč niso cvetlice? Kjer je veselje ali žalost, povsod nahajamo cvetlice.

Prašati bi utegnili, kakošen namen imajo cvetlice? Ne more se reči, da so potrebne, da bi se brez njih biti ne moglo; tudi ne moremo terditi, da so ravno koristne za človeško življenje. Pač pa so vedriline, razveselivne, vsakemu prijetne, kjer kak praznik, kako obhajanje, tam se povsod nahajajo cvetlice. Če otrok cvetlico zagleda, jo utergera, če jo le more doseči, in se z njo igra. Z njimi se raduje odraščena mladina, jih goji in se z njimi ponaša. Cvetlice ženina, nevesto spremljajo k altarju; krasijo novega mašnika, ko gre prvičrat obhajati nove zaveze visoko Daritev. Za godove in druge slovesne prilike se šopki podajajo v znamenje, da ga hočemo počastiti, komur ga darujemo. Junak ima za svoje znamenje rudečo, pesnik belo lavoriko. Tudi staro oko se zasolzi, ko vidi ovenčanega svojega otroka. Ko se imenitno delo, poslopje doverši, mu verhunc venec olepšuje.

Ne le spomladne nove cvetice, ampak tudi suhe, véle budé razne spomine. Sprehaja se starček in zagleda suho cvetko; kake spomine iz mladih lét mu budi, kako mu zarad marsikterih dogodb solze oči zalivajo, ko morebiti misli na perve leta, ko je še srečno in mirno živel s svojo ženo med še dobrimi otroci. Cvetlice nas

tudi še na mertvaškem odru pokrivajo; tudi še v grob sipljejo svojci vence in cvetice na svoje ljube in drage ranjce. Cvetlice tedaj so drage in priljubljene vsaki starosti in vsakemu stanu.

Če pa vendar niso potrebne in tudi nepogojno koristne ne, s kakošnim namenom, čemu jih je Bog stvaril? Viditi je, da ravno zarad vedrila, za poveselevanje človeku. Po grehu namreč je zemlja imela človeku le ternje in osat roditi. Pa Gospod Bog se je usmilil ter zasadil tudi cvetlice kakor v tolažbo zagrešenemu človeku po zgubljenem raj; med ternjem rastejo tudi lilije, da naj se zemlja zopet nekako spreminja v sveti raj; podelil nam je Bog cvetlice, da naj solzna dolina iz pušave zopet v lep vert se spreminja. Pričakuje pa Gospod Bog tudi, da naj se naše puste serca v lep cvetlični vert spremené. Kako pa hočemo to početi, kako delati? „Kakor lilija med ternjem, je moja prijateljica med hčerami.“

Niso tedaj cvetlice zastonj na svetu. — toliko manj, ker si tako prelepe nauke iz njih posnemamo, da bode tudi naše serce cvetlikovec, cvetlični vert. Kakošen pomen ima tedaj za nas cvetlica?

Cvetlice so na prvo znamenje priserčne zaupljivosti v Boga. Pobit in žalosten je dostikrat človek, n. pr. v pomanjkanji, v revšini, in si ne vé pomagati, ne tolažiti se. Kako lepo pa ga Gospod tolaži s cveticami: „Lejte lilije na polji; ne predejo in ne tkejo; pa vam povem, še Salomon v svojem veličanstvu ni bil tako oblečen, kakor izmed njih ktera.“ In kako lepo so te cvetlice oblečene! Božja dobrotna previdnost skerbí zanje. To pa se ne smé tako razlagati, kakor da bi ne bilo treba delati; delati mora vsak, tudi višji stanovi, ki se lepo oblačijo po Salomonovo; če nimajo sami dela, naj delajo za ubožne, za cerkev itd. V kolikih mukah in težavah v 50-60letih vsega svojega življenja je bila cvetlica Marija; in lejte: lepa zaupljivost v dobrotljivega Boga je nikoli ni zapustila; velikrat v britkosti bi bila utegnila biti maloserčna, ker veliko ji je bil Bog naložil; pa kakor pohlevna rožica je vse hudo voljno prenašala.

Cvetlica nam je dalje znamenje jasnosti, zadovoljne veseljnosti. Je nemara cvetlica žalostnega, mračnega obličja? Ne. Ali ni n. pr. lilija sama podoba dobrovoljnega veselja? Le pogledajte jo, kako krotko, zadovoljno stoji na svojem mestu. Ko pa dobrotljivi Zveličar govori o lilijah, meni neke posebne jutrove cvetlice; ki niso bele, kakor naše, temuč imajo zarijasto barvo, tako da od

daleč v njih odsevajo vse razne barve premile mavrice in torej človeško oko silno razveseljujejo. (V dolino Jerihunsko blizo Jordana n. pr. se z bližnjih višav vidi kakor nekako morje samih pisanih cvetic in je v resnici veselo in čarovno za oči.) Cvetlice sploh, kakor lilije posebej, so res podoba priprostega, poštenega veselja.

Taka cvetlica je bila Marija. Sej je vedila besede: „Veselega služabnika ljubi Gospod.“ Ne moremo si sicer misliti, da bi ona nikoli ne bila žalostna, nikoli se ne jokala; vemo pa, da ona jih je na tisuče razveselila, ker ona je „začetek našega veselja.“ Ali more tudi zares žalosten biti, kdor ima v sercu sladki mir? Ne. Ali more gospodar biti vesel služabnika, kateri se vedno otožno, žalostno derži? Ne. „Veselite se, zopet vam pravim, veselite se;“ to so besede večne Resnice. Podučljivo je, kar se bere o cesarju Avgustu. Imel je zraven sebe dva pesnika: Virgilija in Horacija. Eden je nekje vedno ječal, drugi pa vedno jokal. Tedaj je Avgust o neki priliki to-le rekel: „Pač žalostno je, da moram sedeti med ječanjem in jokanjem.“

S tem je pač naznanil, da bi bil bolj vesel med cveticami, kakor pa med čmernima pesnikoma. Bi bili mar starši veseli, ko bi njih otroci bili vedno dolgočasno žalostni, otožni, ko bi mermrali, ali pa nič ne govorili? Ali bi ne razžalili tudi mi Boga, ako bi se do njega obnašali le merzlo in nevšečno, ko bi ga imeli le za očma in ne za najboljšega Očeta, kar je res, kakor je rečeno: Ne imenujte si na zemlji očeta, ker vaš Oče je v nebesih.

Cvetlica je pa tudi podoba hvaležnosti. Ona iz matere zemlje izraste, iz zemlje serka svoj živež, na zemlji stoji in raste. Zato je pa zemlji hvaležna, proti zemlji se obrača, zemljo pokriva, ji senco dela ter jo spoznava za svojo dobrotnico in mater. S svojim stebelcem, s perjem in cvetjem se pa tudi obrača k solncu, po katerem dobiva svetlobo, gorkoto, živež iz zraka; zopet znamnje cvetličine hvaležnosti. Ozrmo pa se na pravo cvetlico, na Marijo, kako je ona bila Bogu hvaležna za vse ji dodeljene dobrote! To nam častitljivo kaže njena pesem „Magnifikat.“ v kateri v silni radosti za tolike in tolikošne ji dodeljene milosti, prednosti in dobrote z veličanskimi besedami Boga hvali. Učimo se od te rajske cvetlice Bogu hvaležni biti, in ne mislimo, da je Bog kje dolžan nam storiti, kar hočemo, nam zdravje, premoženje in drugo nam drago ohraniti. Ni, da bi to moral storiti. Poglejmo le v bolnišnice, ali ne stanujejo po njih žalost, britke boleznj? Ali bi ne znalo tudi nas to zadeti? Ne bodimo torej prevzetni, ampak Bogu serčno hvaležni za vse, kar nam deli, kar nam dobrega ohrani!

Cvetica je podoba snažnosti, čistosti. Vertnar vsadi seme v umazano zemljo, in lejte kako lepa, snažna klica požene in priraste iz zemlje. Kdo bi mislil, da iz črne, umazane persti bo kaj tako čistega, lepega, snažnega prirastlo? Zarés, še Salomon v svojem veličastvu ni bil tako oblečen, kakor ktera teh cvetic. Tako čista, prečista cvetlica je bila Marija Devica. „Vsa lepa si, moja prijateljica, in madeža ni v tebi.“ Vsakemu je znano, kako sveto je živila cvetlica Marija, kako skerbna bila za varstvo svoje duhovne lepote . . . Nauk, kako se je Marijinim otrokom ravnati po tej paradiški Cvetlici.

Cvetlica je podoba zadovoljnosti, krotkosti, ponižnosti, skromnosti, zatajenosti. Cvetlice rastejo ne le po vertéh in prijetnih krajih, ampak tudi po samotah, po gorah, po potih, med ternjem, kamor koli jih je posadil dobri Stvarnik, ne želé si drugam. Ali kdaj je bila kaka cvetlica drugi zavidna zaradi lepši barve, mladosti, perja, sadú? Nji je enako všeč, če je na samem, kamor še nihče ni stopil, ali če jo ljudje občudujejo; zadovoljna je z vsem, ne toži, če jo kdo pohodi, ostane enakomerna,

če jo kdo graja ali hvali. Ali ni bila taka cvetlica ravno Marija? So li judje vedili, da med njimi živi najbolj oblagodarjena Devica celega naroda, vesoljnega sveta? Ni želela, da bi bila drugim znana, od njih hvaljena, sloveča med narodom. Enako ponižna je bila pred Bogom. „Dekla sem Gospodova.“ Kakor cvetlica cvetě brez šuma, umre brez glasú, tako je Marija živila natihoma, v ponižnosti in krotkosti. In ker ni iskala pred svetom slave, jo je pa Bog obdaroval in ji dal ime, katero je čez vse imena njenega spola in rodú. — Pojdi tedaj tudi ti, glej cvetlice na polji, vsadi si jih v vert svojega serca, učí se od njih živeti bogoljubno, ves zaupljiv v Boga, hvaležen za dobrote, v čistosti in vsi dušni lepoti, v krotkosti, ponižnosti, sveti zadovoljnosti, da bodeš tudi ti kdaj presajen za vselej v rajski vert . . .

Premišljevanja in molitve za vse stanove.

Spreobrnjenje življenja. Novi človek.

a) Varuj se hudega!

Če je naše serce z božjo pomočjo predelano, predrugačeno in prestvarjeno, se mora to spreobrnjenje tudi v zunanjem kazati. Zakaj brez poboljšanja življenja ni odpuščanja, brez odpuščanja je ni sprave z Bogom. Kerščanski spokornik mora po svojem spreobrnjenji biti ves drugačen, kot popred. Grehov, ktere je popred delal, se mora varovati; za čednosti, kterih popred ni imel, si mora prizadevati; ali z drugimi besedami: starega človeka mora sleči in novega obleči, kakor piše sv. Pavel Efežanom (4, 22—29): „Slecite, kar tiče poprešnje življenje, starega človeka, in oblecite novega, kateri je po Bogu vstvarjen v pravičnosti in resnični svetosti. Zategavoljo opustite laž; če se jezite, nikar ne grešite. Kdor je kradel, naj ne krade več, temuč naj raji pridno dela s svojimi rokami, da bo imel kaj podeliti potrebnemu. Nobeno hudo govorjenje naj iz vaših ust ne pride!“ In Kološanom: (3, 9, 10): „Nikar ne lagajte eden drugemu, slecite starega človeka z njegovimi deli, in oblecite novega, njega, ki se ponovi v spoznanji, po podobi tistega, ki ga je vstvaril!“ In zopet Rimljanom: (13, 13.): „Verzimo tedaj od sebe dela teme, in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti, ampak oblecite Gospoda Jezusa Kristusa!“

Kar tukaj sv. Pavel tirja od nevernikov, ki so se od malikvavstva h kerščanski veri spreobrnili, to velja tudi od kerščanskega spokornika, ki se hoče spreobrniti in resnično poboljšati. Pravo spreobrnjenje in poboljšanje se pa kaže posebno na štiri strani: 1) da se spokornik varuje greha; 2) da se varuje grešne priložnosti; 3) da dela dobro, kar je pred opuščal, in 4) da svoje dolgove, kolikor mogoče, popravlja in poravnava.

Po spreobrnjenji se tedaj mora pravi spokornik najpred varovati in ogibati grehov, ktere je popred delal. Kdor je lagal, ne sme več lagati; kdor je bil nezmeren v jedi in pijači, se ne sme več nezmernosti vdati; kdor je v nečistosti bil zapleten, mora vsako nečistost odložiti: kdor je bil v jezi, v kregu in sovraštvu, mora tem grehom slovo dati; kdor je klel, ne sme več kleti; kdor je opravljal in obrekoval, mora to zanaprej opustiti; kdor je kradel, škodo, krivico delal, ne sme več krasti i. t. d. —; z eno besedo: naj je pred te ali druge hudobije počenjal, se jim mora po spreobrnjenji odpovedati in jih nikdar več prostovoljno zopet ne storiti.

Molitev.

O Bog! zahvalim se Ti za Tvoje zveličanske nauke in za sveta navdihovanja k poboljšanju. S Tvojo pomočjo sem sklenil speobniti in poboljšati se. To pa ni drugač mogoče, kakor da priljubljene, zastarane in navadnostne svoje grehe odložim in za vselej opustim. Iz ljubezni do Tebe, moj Bog, dam slovo jezi, nečistosti, nezmernosti, pijanosti, krivičnosti in vsim drugim pregreham, v katerih sem bil dozdaj zapleten! Vem, o Gospod, da me zastarane pregrehe ne bodo z lepo pustile, da me bodo nazaj klicale, me nazaj vlekle; pa Ti, o Gospod! mi s svojo vsegamogočno gnado pomagaj in z močno roko me k sebi in od pregréh proč potegni, če ne drugač, pa s silo, z nesrečo, z boleznijo! Vem, da je težko starega človeka sleči, železno srajco grešne navade odložiti; pa s Tvojo gnado vse premorem! Ko bi ne bilo to mogoče, bi nam Ti tega ne bil naložil in zapovedal. Zato v Tebe zaupam, o Bog, in vekomaj ne bom osramoten Amen.

Teodor Ratisbon.

(Konec.)

Te novinke sv. Cerkve, t. j. Sijonske hčere, pa niso bile edine, ki so si prilastovale Ratisbonovo skerb-ljivost. Keršanske matere, zbrane v veliko bratovščino Marije, sklenjene s svetišem Sijonskim, so dajale Ratisbonu veliko opraviti. Gospá Jossou pl. Bilhem namreč, ktere zgubo objokuje velika bratovščina, si je prva izmislila zbirati nekatere matere k molitvi za spreobnjenje svojih otrok. Razodela mu je svojo misel, ko je bil prišel v Boulogne (Bulónj), kjer je imel shodnje pridige. Sprejel jo je Ratisbon z veseljem, ker srečnega se je štel, da mu je bila dana prilika vcepiti novo mladiko na vejo že močnega drevesa Sijonskega, delo, ki je bilo v tako bližnjem sorodu z nalogo Sijonskih hčerí. L. 1852 je bila gospa Jossou po previdnosti Božji poklicana v Pariz, in takrat je svojo molitveno družbo izročila pod vodstvo Ratisbonovo, kteri je od tistega časa z veliko gorečnostjo to bratovščino razširjal. Začela se je v sercu ene keršanskih mater, torej je tudi sočutje našla v vsih materinskih sercih, in od tod njeno silo naglo razširjanje. (Kako dobra bi bila taka molitvena družba tudi za slovenske matere, katerih sinovi tako pogosto zaidejo v žganjepivstvo, pretepe in druge napake, ki so s temi v zvezi.)

Naglo so se udje množili, čast. P. Teodor je pravila vravnal in dobile so poterdilo iz Rima. Kapela Sijonska je postala središče zbirališ, pri katerih je Ratisbon bil predsednik in njegova beseda se je zlijala kakor balzam na rane materinskih serc, bil jim je luč v pritežnostih, moč v žalosti, tolažilo ob urah britkosti.

Veliko veselje je bilo zanj, ko je družba dobila predragi naslov matere bratovščine s pravico pridruževati si kakor podružnice bratovščine iz tujih krajev. In posrečilo se mu je, da je število teh podružnic narastlo do 1.200 iz vsih strani svetá, ter je sto tisuč duš zedinjenih ene vere, enih molitev, enega upanja in namena, namreč molitev mater za boljšanje, spreobnjenje lastnih otrok.

Dopadlo se je pa Bogu, v malo dneh narazen, k sebi poklicati obe veliki duši, kteri ste na zemlji svojo vero in darežljivost k vstanovljenju nadbratovščine zedinovali. Z nebés pa jo nadalje še podpirate s svojimi prošnjami, in duh njenega vstanovnika ne bo nikoli nehal je poživljati, ne jenjalo njegovo serce je blagoslavljalati.

Kakor je Ratisbon dojemal v starosti, se je njegovo djanje zedinovale bolj in notranje. Pešale so mu naravne moči in ga silile razširjanje svoje gorečnosti vtesnovati. Dvajset poslednjih lét svojega življenja je posvečeval duhovnemu razvoju svoje družbe in vravnavi novicijata.

Umaknil se je bil svetu za zmeraj, in izhajal je le bolj za neogibne potrebe svoje službe. Molitev in delo je spolnovalo ves njegov čas, in da bi v sercih zapustil duh, kakoršnega je gojil, je spisal več obravnáv o pobožnosti. Razun življenja sv. Bernarda (la Vie de Saint Bernard), pa vodil in pravil njegove družbe, imamo od njega še: Bukve keršanskih mater (Manuel des Mères Chrétiennes), Evangeljske mervice (Mietes Evangeliques), zbirko premišljevanj za vse dni v letu, in nekatere druge delca, ki merijo posebno na pridobljenje izraelskih bratov.

Deset lét je bil vedno blizu smerti, in znano je, kako prečudno lepe zglede poterpežljivosti je dajal ves ta čas. Njegova duša se je bolj in bolj zedinovale z Bogom; ustnice so se le še odpirale, da o Njem govore, in njegova vera mu je dajala dar, o najpriprostejših rečéh govoriti tako, da je človek moral ljubiti Boga, ki ga je on ljubil.

Odbila pa je ura, da je zapustil svet. Vidil je, da vse njegove početja, s kterimi je imel toliko truda, so se bile vterdile, imel je pravico do počitka in plačila.

V god sv. Janeza so ga njegove drage Sijonske hčere vidile zadnjikrat med saboj. Na obličji in v globokem miru njegovega gasnečega življenja mu je bilo nekaj, kakor odsij z obličja aposteljna ljubezni, sv. Janeza. Od nekaj je priserčno častil tega velikega svetnika, in na tem shodu je govoril o njem s prav posebno ljubeznjivo pohlevnostjo, in kakor on, je ponavljal besede: „Otročiči, ljubite se med seboj.“ Bilo je to njegovo slovo.

Po osem dnevi bolezni je prejel poslednje ss. zakramente z najpriserčnisi, najbolj giuljivo pobožnostjo; poterjen ob enem z blagoslovom sv. Očeta in prečast. kardinala nadškofa Pariškega, obdan od udov obeh svojih redov, je 10. prosenca 1884 mirno zaspal v Gospodu.

Vsi, ki so ga hodili kropit, so stermeli nad veličansko lepoto, ki mu sijala z obraza; bil je na njem kakor žark večnosti, ki je pojasnoval besede sv. pisma: „Blagor jim, kteri v Gospodu zaspé; dela njih lepe za njimi sledé.“

Po njegovem zgledu bodimo aposteljni z molitvijo, ako ne moremo biti aposteljni z besedo. „Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dominum Deum tuum.“ Jeruzalem, Jeruzalem, spreobniti se k Gospodu, svojemu Bogu!

O da bi se že skorej zaznal dan, o katerem bi Bog blagovolil našo molitev uslišati! Potem bode, po željah našega Gospoda, en sam hlev in en sam Pastir, in hvaležnost prerojenih duš se bo razlijala v brezkončnih hvalnicah, od katerih se bodo vse večne čase nebesa. razlegale

MOŽ BREZ VERE.

(Dalje.)

Toda — kje imaš ti to čast? s čem kažeš svojo plemenitost, ako si ti mož brez vere, mož, ki mu nič bolj ni pristudeno, kakor z umom, z mišljenjem se vzdigniti nad vidno in pozemeljsko perst, kakor resno premišljevatí Boga in vero, pa dolžnosti in čednosti, smert in večnost, naj imenitnejši resnice verske, naj potrebnije zadeve človekove! Kakov si mož, kterege to naj plemenitejše vzdiganje duha človekovega nič ne veseli, ako te bolj zanima, kar vidiš in čutiš, kakor občenje z duhovi svetov, kakor pogovarjanje z Očetom vseh blaženih duhov! — Kakov si mož, ki svoje dni pre-

sanjaš v hrupnosti in raztresenosti, ako na svetu stojiš kakor govedo v hlevu, kakor bi ne bil za nič višega stvarjen; ako se tako zemlje oklepaš, ako se tako globoko pogrezovaš v posvetne skerbi, da nimaš časa in da si nezmožen premišljevat o Bogu in o veri?

Kje je čast tvojega uma, kje tvoja blagodušnost, ako te vodijo sami predsodki odgoje, krive misli o časti, noši in človeških ozirih, ako te ne vodijo podstavne resnice vere, in njene zapovedi, ker si mož brez vere? Kje je dostojanstvo tvoje pameti, ako se pridružiš vsakemu filozofičnemu sanjarju, ako se slepo okleneš vsacega javnega mnenja, ter braniš, karkoli je proti veri? Kje je vrednost tvojega uma, ako se zmeraj vertiš v temnih, krivih, pregibljivih mislih in pojmih? ako versko zvedavost prav tam dušiš, kjer bi jo moral gojiti, namreč v naj imenitejših vérskih resnicah, v katerih si velikrat nevednejši od otroka v začetnih šolah?

Kje ostaja dostojanstvo tvoje pameti? kje tvoja zlahtnost, ako hočeš, mož brez vere, s puhlim modro-ljubjem nadomestiti neoverzljivo vero? ako hočeš s slabo, piškavo svojo pametjo preiskavati in presegati večni um, ki je nad tvojo pametjo, večni um, ki zahteva, da mu verjemi na besedo? ako se prederzneš vero, razodenje večnega Boga klicati pred sodnji stol svoje mračne pameti? ako tajiš in zametuješ, česar razumeti ne moreš? Ne veš li, da ko bi vse razumel, kar je Bog razodel, bi bil tvoj razum skoraj kakor božji, in da bi potem ne bilo nobene vere, in zato tudi nobenega zasluženja? — Je li tako varuješ dostojanstvo uma, da se upiraš zoper začetnika umov?

Kje je tvoja čast, kje prava raba tvoje pameti, ako se, mož brez vere, udajaš vsem hudim strastim, tako, da le še s strahom misliš na Boga, na njegove pravične sodbe, na svojo neumerljivost? ako samega sebe pregovarjaš in slepiš, da verske resnice pač tako ne pravijo, kakor jih oznanjujejo? Kam si zašel s svojo pametjo, ako dobroto in usmiljenje Božje tako razteguješ, da na pravičnost in strah božji niti ne misliš? Ako je Bog neskončno usmiljen, vedi, da je Bog prav takisto tudi neskončno pravičen. Pravičnost božjo si moreš sicer izgovoriti iz uma in iz volje, da ti ničesar ne bosta očitala ne glava ne serce, toda pravičnost božja vendar le ostane, kakor je bila od vekomaj. — Nespametni človek, ubogi mož brez vere! ne ostane li Bog taisti, pravični Sodnik, akoravno ga ti za tacega ne spoznaš? bodo li se predrugačile večne resnice, ker jih tvoja pregrešnost ne poterja?

Naposled, kje je dostojanstvo tvojega uma? v čem se kaže tvoja plemenitost, ako, nezadovoljen s svojo lastno zaslepljenostjo in brezvernostjo, se tolikanj trudiš še drugim iz serca iztergati vero božjo, iztergati sveto upanje, ako jih ziblješ v versko malomarnost, ako jih napeljuješ k zaničevanju vere? Kdo je pripravnejši k brezverskim prizadevam, kdo voljnejši k hudobnim naklepom, kakor mož brez vere, mož, ki se sramuje biti veren, mož, ki se ves trese, kader bi mu bilo treba pokazati vernost? Ker je po tem takem očitno, da mož brez vere tají dostojanstvo svojega uma, sramoti predragoceni ta dar božji, ga tají, sramoti, zaničuje, ponižuje: toraj se ne moremo obotavljati, da bi tacega moža ne imenovali malopridnega človeka.

2. Prostost (svoboda), нравna prostost

je drugo znamenje človekovo, je drugi vzrok njegove časti. — Solnce, mesec, zvezde, vsi trupi nebesni se gibljejo po mehaničnih njim nezvestnih postavah. Gibljejo se, pa ne vedó ne kako, ne čemu. Žival se pokorí slepim nepremagljivim svojim nagonom, se ravná po zunanjih vtisih, ker je popolnoma navezana na zunanje stvari.

Človek pa tem postavam in tem nagonom ni podveržen brezpogojno. Človek voli prosto, se ravná po zapovedih vere, vsaj more se ravnati, ter bi se tudi imel, ker le tako si varuje dostojanstvo svoje нравne prostosti. Nравna prostost je, ki ga razločuje od drugih stvari na svetu.

Ali pa dela tako mož brez vere? Varuje li to svojo prostost, lepo to velikansko prednost? On je mož brez vere; in prav zato, kakor priča predolga skušnja, je mož, čigar ljubezen in čert, čigar upanje in strah, čigar veselje in žalost, čigar dobrovoljnost in hudomušnost, čigar sklepi in misli, čigar djanje in nehanje je zastavljeno zgolj na zunanje stvari. Zunanje stvari ga odločujejo: zdaj tako, zdaj pa tako. Mož je, ki se navadno ne ustavlja nobeni vablјivosti, nobenemu le količkaj močnejšemu mikanju in uplјivu; ki le to dela, le to opušča, kar se dopada ali ne očesu, kar želi njegovo serce; ki si ne more ničesar odreči, ničesar odtergati, kar mu dráži kus, kar streže njegovim počutkom, ki privoljuje v živalsko njegovo poželenje. No, ta mož, je-li varuje нравno svojo prostost, svoje dostojanstvo?

Je-li svoboden mož brez vere, čigar značaj nima stanovitosti, kateri ne da bi se prijel čverstih načel sv. vere, se deržal resnic kerščanstva, pa le mehkužno teka za napčnimi navadami sveta, se kakor suženj uklanja trinoštvu vsakdanje šege, ter se da premagovati zgledom, če tudi najslabšim; ki se ravná zmeraj le po drugih, praša zmeraj le po tem, kaj menijo ljudje, ki so takisto slepi in sprideni, kakor on sam; ki misli, da je pravo, dobro in resnično, ker tako mislijo posvetnjaki, ne pa tisto, kar vera pravi, da je pravo dobro in resnično; ki spoštuje misli in mnenja, sklepe in djanja malopridnih teh ljudi, zlasti ako uživajo nekakšno veljavo, ter slepo njihove navade časti kakor posvečene veléve in nedotikljive zapovedi; ali ki ga pretrése vsaki izpodčelni pogled; ki se jim laska, se pred njimi plazi in prosjači pri njih milosti, ki si njih blagovoljnost kupuje s kaznivimi postrežbami, službami, ki je ves navezan na migljeje in voljo popačenih teh ljudi?

Ravná li prosto, po svojem dostojanstvu on, hlapec pregrehe, mož brez vere, ktereга tudi lastno hudo poželenje tako vlada, ktereга razuzdane strasti tako gospodarijo, da njih nagibe slepo posluša; ki je njih tirjatvam pokoren brez odloga; kateri hudo dela, in mora delati, še takrát, ko mu serce in glava, um in volja, vera in vést pravi, da dela krivično?

Mož brez vere teptá dostojanstvo svoje нравne prostosti. Preblaga, neprecenljiva, nebeška ta prednost je v njem silno oslabbjena, vsa otempjena, vsa v mraku. Mož brez vere je suženj, suženj svojim počutkom, suženj naključju, suženj ljudém, suženj svojim nasladnostim in željam! fako stanje, tako hlapčevstvo, tako suženjstvo ne skrni li moža, ne sramotí li kristjana, ne tlači li v nečast človeka, stvarjenega po božji podobi, obdarovanega z umom in prostostjo, odmenjenega, da bi bil možat, svoboden, prost? Tako sužniško stanje, ne ponižuje li kristjana, kteremu je evangelij prinesel tolikanj luči, tolikanj moči k dobremu, tolikanj pomoči, da naj se premagujejo hude želje in sramotne strasti? — kristjana, ki pozná Zveličarja in Odrešenika, ki je zato prišel, zato pretrepel smert, da bi svojim nasledovavcem odvzel breme hlapčevstva, ter jim podelil prostost? — Človek biti, kristjana se imenovati: pa vendar sužujevati grehu, služiti strastim, hlapčevati človeškim obzirom, vsem neopravičenim vplivom: ni li to oskrunjenje človeštva, osramotenje kerščanskega značaja?

(Dalje nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Amerike. (*Collegeville Minn.* 15. aprila 1884.) Vélíki teden praznovali smo prav slovesno. Dopoldanja cerkvena opravila zadnjih treh dni vélicnega tedna izvrševala so se po navadno; tudi večernice bile so pete. Vélíki četertek počastili smo presv. Rešnje Telo z vedno molitvo od 10 dopoldan do ravno tiste ure vélicnega petka; od 10 dop. do 9 zvečer molili smo presv. Rešnje Telo dijaki, in potem od večera do 10 družega jutra bratje iz reda sv. Benedikta; dijaki verstili smo se na vsake pol ure po pet ali šest, bratje pa po trije vsako uro.

Vélíko soboto bila sta po blagoslovljeni kerstne vode dva tukajšna gojenca, stara 11 in 13 lét, sprejeta v naročje matere kat. cerkve. Jako ginljiv je bil ta prizor posebno za nas, ki še nismo do sedaj nikoli vidili odraslih ljudi kerščevati. Odgovarjala sta prav čversto, botra bila sta jima dva dijaka našega vseučilišča. Od enega teh kerščencev oče še ni kristjan, a dopustil je vendar svojemu sinu k sv. veri pristopiti. Bog daj tudi očetu spoznati pravo pot, da se dá kerstiti in se zveliča. — Popoldan se je vstajenje Gospodovo obhajalo s slovesno procesijo po cerkvi (pri nas v Ameriki se procesije še ne smejo očitno opravljati, kajti znalo bi se primeriti, da bi se od strani drugovercev, ki jih je še veliko, Zveličarju nečast delala.

Vélíko nedeljo bilo je prvo sv. Obhajilo, pri katerem je bilo 10 dečkov in 4 deklice, vsi od 11 do 24 lét stari; 8 dečkov je gojencev našega zavoda, ostala dečka in deklice so pa s kmetov iz naše soseske. Popoldan ponovili so vsi ti kerstno obljubo, na to je bil blagoslov s sv. Rešnjim Telesom in zahvalna pesem. Tako smo končali vélikonočne praznike.

Zadnje tri dni vélicnega tedna imeli smo 13 učencev iz dveh zadnjih latinskih razredov z brati iz reda sv. Benedikta vred duhovne vaje ali eksercicije. Tako smo, ločeni od svetnega hrupa, v premišljevanji svetih skrivnosti, veliko ložje praznovali najiminitnejše dneve našega odrešenja in dobili moč za daljno napredovanje v svojem poklicu. —

Od ranjcega škofa Baraga, kranjskega misijonarja, sem med tukajšnjimi Indijanci izvedil nekaj zanesljivega in lahko bi še kaj več zvedil in naznanil, ako ni že morebiti v knjigi Baragu popisano. *)

Vreme smo imeli ta čas jako slabo. Dasi smo prvi sneg zgubili, pobelil nam je še vendar dvakrat zemljo, cvetno nedeljo in véliko sredo, a tudi ta je zginil v dveh dnéh. Od tistega časa pa imamo večjidel le veter in prav malo solnca, tako smo ledeno skorjo z jezera popolnoma zgubili, ko smo že mislili pred 14 dnevi vesljati po jezeru.

Kaj se je storilo za rešenje misijonarjev, ki so v Mahdijevi sužnjosti?

Pred malo časom je pisal eden pariških dnevnikov in mnogi drugi za njim, da so bili misijonarji izpušeni proti temu, da je Mahdiju avstrijski konzul izplačal petdeset tisuč lir.

Ta novica je čisto in popolnoma izmišljena. Ravno tako ni res, da bi bil kak konzul zbiral podpise za denar v omenjeni namen. Ubogi jetniki so še vedno v Mahdijevih rokah in ne more se previditi, kdaj bodo rešeni. Slehern bo rad verjel, da prežalostna osoda vjetih misijonarjev dela eno največih skerbí apostoljskemu

*) Prosimo, le popišite in naznanite, če tudi bi bilo že kaj popisane, ker take reči imajo zmeraj posebno važnost; dobro je tudi, da se marsikaj obnovi, ker mnogi čitatelji „Zg. Dan.“ omenjene knjige niso brali. Prav serčna hvala za dopis in pozdrav vsim skupaj.

vikariju Msr. Sogaru. Vse mnoge pomočke je že poskušal, da bi jih rešil. Leto in dan je, kar je prišel v Hartum in precej je za prvim že storjenim poslanstvu odpravil še drugo, tretje, četrto — njih najmanj šest — v Obeid, da bi se pogajali z Mahdijem zarad rešenja. Teh poslanstev ste se vernili samo dvé, ki pa niste nič opravili. Kaj se je z drugimi zgodilo, se ne vé.

Ko so poskušnje odplavale po vodi, je škof to pretehtno opravilo izročil novemu poglavarju Berber-Dongolskemu po imenu Hussan-paša. ben-Kalifa, možu, ki ima velik vpliv v unih krajih. Obljubil je, da bo prav rad poskerbel za to zadevo. — Tudi Gordon-paša je škofu obljubil, da reševanje jetnikov bode njema ena prvih skerbí, pristavil je še, da je o tej reči že pisal Mahdiju in mu naznanil, da je on porok za denar, ki se bo tirjal za odkup.

Še ne zadovoljen z vsim tem je Msr. Sogaro poslednjič iskal doseči, da se v Obeid k Mahdiju pošlje nalaš sel v imenu neke vélike oblasti, ter je upanje, da bodo predlogi sprejeti, ako Previdnost ne vravná tako, da bi bili katoličani še poprej potolaženi s tako željno pričakovano milostjo.

Med tem pa katoličani molímo, da Bog sobratom našim podeli stanovitnost v dolgi ujih poskušnji in da z dobrim spehom krona škofovo prizadevanje. —

V tem pomenu piše misijonarski listič „Nigrizia“ v Veroni, kateri je v vedni zvezi s srednje-afrikanskimi misijonarji.

Razgled po svetu.

V Pragi je 4. maju ob 5 popoldan umerla cesarica **Marija Ana**, prava mati ubožnih, velika dobrotnica za potrebne katoliške naprave, naj svitlejši zgled vsih keršanskih čednost. Stara je bila 81 lét. Hči sardinskega kralja Viktor Emanuela I, je bila l. 1831 poročena z dednim princem Ferdinandom ter je kakor njegova soproga l. 1835 postala avstrijska cesarica; naslednje leto je bila kronana tudi kot češka kraljica. L. 1848 se je cesar Ferdinand prestolu odpovedal, in od tistega časa sta vedno živela v Pragi. Praških listov eden pravi: „V jasnem presvitljenji se je preslavni gospej smert bližala; ločila se je kakor svetnica!“ Njene prelepe dela naj za njo gredó! Bog ji daj večni mir!

V Levovu so Ruteni 4. maja imeli shod, v katerem so se neki zagrizeni poslanci močno hudovali zoper obnovljenje katol. bazilijanskega reda, vravnovanega po Rimu s pomočjo jezuitovskega reda. Advokat Dobrzanski je celo z odpadom Rusinov žugal. Judovska „N. Fr. Presse.“ kakor piše „Vtld.“, je tega zelo vesela. —

Nemško. (*Verli studentj na Nemškem.*) „Bonifaciusbl.“ je v 1. letošnjem listu naštel lepo versto katoliških študentovskih družb po nemških visokih šolah. Take so Aenania v Monakovem, Vintridia v Bratislavu, Guestfalia v Tubingi, Avstria v Inomostu, Bavaria v Bonn-u, Markomania v Virzburgu, Saxonia v Monastiru, Hercynia v Freiburgu, Suevia v Berolinu, Rhenania v Marburgu, Burgundia v Lipsiji, Hasso-Rhenania v Giesnu, Silesia v Halli. Te universe imajo zvezo med seboj, da vsak član mora biti tudi ud Bonifacijevega društva za razširjanje katoličanstva po Nemškem, ako se taka Bonifacijeva družba nahaja na zadevni univerzi; kjer je ni, naj pa si prizadevajo, da jo ustanové. V tacih vse hvale vrednih študentovskih družbah so klice prihodnjih verlih katoliških mož, ki bodo tudi v svojih vterjenih moških letih delali za katoliško reč, postali bojo vodniki katoliškega ljudstva, novi Windthorsti itd.

Obernómo to na Slovane. Je li kje kaj enacega s katoliškim programom? V Zagrebu, v Pragi, na Dunaju, v Olomovcu, v Gradcu? Kakošni pridejo mnogi mladenči nazaj z Dunaja, iz Gradca itd. oziroma na svojo vero, na katoličanstvo? Česa sme cerkev od njih pričakovati za prihodnost? — In kako je po nižjih učiliših, po gimnazijah, pedagogijah, realkah? Ali ni morebiti vse preveč mlačnosti, malomarnosti, tudi marsikaj brezverstva, pa zmeraj manj djanskega katoličanstva? Živa je potreba misliti na pomočke, da se poživlja katoliški občutek, véрно življenje. Ali bi se ne moglo nekoliko saj pomagati pri malih z razširjanjem sv. Detinstva, pri višjih z Alojzijevega pobožnostmi, z molitvami za mladino, kateri prihajajo po šolah druge, po kmetih druge, in pri rokodelstvih zopet druge nevarnosti?

Razne novice. Pobožna ranjca cesarica Marija Ana je v oporoki prepovedala, da se ne sme po smrti njeno truplo raztelesovati in balzamovati. — Piše se, da ponarejeni bankovci desetaki krožijo po deželi; tatinska roka jih je boje tako natanko ponaredila, da jih je težko razločiti od pravih. Treba je torej paziti. — Poslanec dr. Tonkli je vsled dobljenega reda železne krone 3. verste od svitlega cesarja povzdignjen tudi v viteški stan. — V Neapelnu se je 4. t. m. obnovil čudež s kervjo sv. Januvarija, koja se je jela topiti in vreti. — V Petrogradu so zaperli 3. t. m. devedeset prekucuhov, največi del iz odličnih stanov. — Sveti Prestol je boje poslal zopet novo pisanje do vlad oziroma na Propagando v katerem se zaterjuje, da vsaka pogodba z laško vlado v tem oziru je nemogoča. —

Egiptovsko. (*Osman Digma*), večkrat imenovani vojskovod zoper Egiptane in Angleže, kakor se „Times-om“ naznanja, je bil poprej mešetar in barantač s sužnji v Suakinu in Džeddi. S tem, da so mu Angleži uzeli dve v Džedde odmenjeni ladiji s sužnjimi, je zgubil vse premoženje. Od tod njegova razdraženost zoper Angleže. Mahdi je spoznal tega trinoga človeštva, ko je bil ravno na lovu sužnje in ker je videl, da je pogumen človek, si ga je pozneje izvolil pobočnika.

Amerikanske novice. (*Kaj storé sanjarske novelle?*) Dva ameriška poba, z 10. in 12. letom, sta nekaj mišice pozobala, ker sta bila od učitelja po zasluženji posvarjena in sta se bala biti od staršev kaznovana. Po Ameriki je namreč silo razširjena neka kuga, ki jo imenujejo „Dime-Novellen“, in nesrečna dečka sta imela že vsa glavo polno tistega kužnega branja, kakor piše „Kathol. Wochenblatt“ v Čikagi in to ju je zapeljalo k grozovitemu samomoru, da ju je le še zdravniška pomoč rešila, ko sta bila že blizu smerti. Omenjeni list pristavlja: Doklej še starši ne bodo sprevidili, da enaki. češ: „spisi za mladino“, dušam otrok huje škodujejo, kakor škatljica mišice njihovemu telesu? — Marsikteri slovenski spisi po časnikih ali pa po knjižurah niso dosti boljše od ameriških „Dimežev.“ ker k samomorskim dogodbam ne besedice studa ne pristavljajo, ali pa jih še kakor junaške čine predstavljajo čitateljem. Še večkrat pa sli-nasto ljubezen, ki mladino k enakim strahotam zapeljuje, prav sladko popisujejo. Modri starši, če tudi gosposki, svoje otročiče učijo rožni venec moliti, jih vodijo v cerkev, zapišejo v kako bratovščino. — ne pa da bi jim take zapeljive spise dopuščali, ali celo sami v roke dajali. Zato pa nad njimi doživé veselje, v tem ko zmehkuženi sinovi in hčere očetu in materi sive lasé delajo. Skušnja učí.

Nekaj jugo-afriškega iz Čikage. „Katholisch. Wochenbl.“ piše, da trapistovski brat Martin v ondotnem mestu darov nabira za samostan v „Marianhill-u“ v južni Afriki. Trapisti namreč imajo med vsimi redovi najostrejši pravila. Ime ima red od samostana „La Trappe“ na Francoskem. Ondi je opat Rance l. 1664 obnovil

oostro življenje, kakor so že pred 600 leti živeli sv. Bernard in njegovi učenci. Ta red je malo znan, ker njegovi redovniki živé večinoma v samotah in taci krajih, kjer je treba ljudi in zemljo obdelovati. V novejšem času so znani zlasti Trapisti po P. Francu, ki je vstanovil Trapistovski samostan „Marija-Zvezda“ pri Banjaluki v Bosni in „Marija-Donbrodij“ v južni Afriki, kterege so pa zapustili, ker v tem kraju ne raste družega kakor ternje in osát; torej so na drugem mestu vstanovili samostan „Marianhill.“ Red ima dva namena: Trapisti se poišejo neobdelanih krajev, da jih obdelujejo; sami od jedí in pijače uživajo le, kolikor je najbolj potrebno k življenju, da bi prav veliko za dobrotne namene prihranili. Učijo ljudi kmetijo, živinorejo, rokodelstva in obertnost, koder država nima obertnih šol, zidajo velike kmetijske, gospodarske, obertne poslopja, kakor: mline, delavnice, tovarne za suknjo itd.

Po taki poti divje in neolikane narode obdelujejo, jih storé priljudne, pohlevne, jih navadijo, da se deržé svojih seliš in stanovanj ter jih pridobivajo za keršanstvo in omiko.

V najnovejši naselbi Marianhillu v južni Afriki se zlasti pečajo za Kaferski rod ter ga išejo olikati in pokristjaniti. Razun družih mnogih molitev molijo posebno tudi za dobrotnike; dokler bode obstal uni samostan, ste vsak dan dve sv. maši za žive in mertve dobrotnike. Sv. Oče Leon XIII so 21. maja 1883 vsim dobrotnikom samostana Marianhill-a sv. apostolski blagoslov podelili.

Prav dobra misel. „Wanderer“ v Št. Pavlu naznanja, da je 5000 gospej naučnemu ministru izročilo prošnjo, da naj se v šole vvedejo bukve, ki učijo in priporočajo treznost ter zderževanje od žganih pijač. Po odgovoru, ki so ga dobile od ministra, imajo upanje, da bodo uslišane. Amerikanci imajo dostikrat prav dobre misli; naj bi se tudi za Slovensko kaj tacega poskušalo.

Nesrečno metanje kamnov!! V Vašingtonu je 10letin pob s kamnom ubil nekega kmeta. — Ta silo nevarna razvada je zelo razširjena; naj bi se po šolah in o vsaki priliki otroci svarili zoper metanje kamnov.

Nova škofija sv. Helene obsega okrajino Montano, in ima to dobo 17 duhovnov, 19 cerkvá in kapel itd., pa 10.000 katoličanov. Oo. jezuiti iz ondotnega kraja imajo med indijani cveteče misijone v Št. Heleni, Fort Shaw-u Pend d' Oreilles-u in v Stewensville-i. Redovne sestre odgojajo zamurke deklíne.

Slovesnost v Eislebnu. 10. novembra leta 1883 so protestantje v Eislebnu velik šum delali s svojim lutrovanjem, štiristoletnico od rojstva Martina Lutra. Obhajali so pa tudi katoliki ob koncu leta priserčno veselico. Bilo je namreč 25 let preteklo, odkar imajo tu katoličani zopet svojo cerkev in duhovna.

Že 300 let je preteklo, kar je iz tega mesta vse katoliško zginilo. Le še stare imena „samostan“, „samostanska cesta“ so spominjale nekdanjih časov. Še le 31. dec. l. 1858 se je zamogla ondi zopet sv. maša darovati.

Začetek je bil zelo težaven. Ni bilo nobene cerkve, ne šole, lobenega duhovskega stanovanja; vse se je pogrešalo. Konjski hlev, spominjajoč na betlehemske hlevček, je bila ondotna prva nova cerkev. Ker je bil kmalu prostor pretesen in ga posestnik katoličanom ni več pustil, so bili prisiljeni celo zimo božjo službo v nekem drugem hlevu opravljati. Tu pravi poročilo, je stal naš altar celih 7 lét, tu smo morali vročino in mraz, vse težave prenašati.

Pa za velikim četertkom sledi vélika nedelja. Naša fara se je v 25 letih v vsakem oziru močno vterdila, razširila. Naj sledi tu nekaj verstic:

Leta 1858 je bil tu misijon vstanovljen. Tudi so zidali šolo, katera je troje otrok obiskovalo. V celem

misijonskem okraji, 7 ur na okrog, je bilo duš, 502 in sicer v Eislebnu 55, v okolici 447. Pa v kratkem se je število katoličanov tako pomnožilo, da sta bila Sangerhausen l. 1863 in Capendorf l. 1865 kot misijona od Eislebna ločena. Veliko jih je sicer s tem Eisleben zgubil, pa še več jih je prišlo iz drugih dežel ter so se tu naselili. Kmalu je bilo 6000 katolikov, katerih je 1500 v Eislebnu prebivalo. V kratkem so bile 4 velike šole s 400 učenci. V prvem letu je bilo 25 keršenih, 14 jih je umerlo, v zadnjem letu 1883 je bilo 225 keršenih in umerlo jih je 99. V prvem letu jih je bilo 618 pri sv. obhajilu, v zadnjem 3548. V 25 letih se jih je 68 k naši veri spreobrnilo. Šest poslušavcev sem imel pri prvi maši, a sedaj jih je čedalje več, tako da že ni več prostora v cerkvi. Dasiravno govore več jezikov, molijo tu le v enem jeziku k našemu Bogu.

Mesca julija 1875 se je pričel zopet nov misijon v podružnici Gerbstädt-u. Tudi nova šola je ondi vstala, ki ima že 57 otrok, in l. 1880 so pridobili zopet zemljiše za večrazredno šolo, ktere potreba se je že davno kazala. Na ravno tistem mestu so potem zidali novo duhovsko poslopje.

Pet četert ure od Eislebna je Helbra, ki je imela pred 25 leti 900 prebivavcev, sedaj jih ima že 5000, med njimi 1400 katoličanov in šolo. Za pospeševanje katoliškega življenja je ustanovljenih več društev: družba móž, rokodelskih pomočnikov, Bonifacijeva ženska in rožnovenska družba.

Tako tedaj so iz enega misijona v Eislebnu v 25 létih vstali 4 drugi misijoni z duhovni in šolami. Vredno tedaj je bilo, da so obhajali jubilejno 25letnico vstajenja katoličanstva v Islebiji (Eisleben) in na okrog, obhajali z obhodom med slovesnim zvonjenjem, veliko božjo službo in zahvalno pesmijo.

K novemu povzdigovanju katoliške vere med luterani po Nemškem pomaga zlasti družba sv. Bonifacija, za katero tudi pri nas prihajajo marsikteri darovi. Zadolžili so bili Nemci — najberže z mlačnostjo, premajhno ponižnostjo in z marsikterimi pregrehami, da je jela pri njih vera pešati ter je nasledoval strahotni odpad po tako lepih nekdanjih katoliških deželah, in se zdaj le z veliko težavo na novo vzdigajo iz krivoverstva. To bodi svarilen nauk tudi za Slovence. Ne pogrezujte se v pregrehe! Bog ne daj opušati sv. mašo, velikonočno spoved in sv. Obhajilo! Opusté naj se pijančevanja, ponočevanja in sramotne pregrehe, ktere čoveka poživinjijo, da nima več veselja za vero in za nobeno lepo in blago djanje. Krivice in tatinstva veliko ljudí spridijo, in ta pregreha se množi med otroci in odraseni. Tuje premoženje ti bodi ogenj, kterege se ne smeš dotakniti; če pa sežeš v tujo lastnino, te bo peklo, dokler ne popraviš in ne poverneš. In če grešiš zoper vero in mater Cerkev, ne boš imel mirú, dokler se z ujo ne spraviš.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostne priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog do brotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v bratovsko molitev. — Mati priporoča svojo hčerko za zdravje in pomoč v keršanski izreji ter prosi nebeškega blagoslova v ta namen. — Student, da bi ga Bog razsvetil za njegov prihodnji stan. — Duhoven v dušnih in telesnih potrebah. — Hudo zabredla bolna oseba, da

bi se z Bogom spravila, ter kakor je dozdej bila celi fari v pohujšanje, naj bi bila dalje v zgled pokore. — V bratovsko molitev se priporoča nekdo za ljubo zdravje presvetemu Jezusovemu Sercu, naši ljubi Gospej, sv. Jožefu in sv. Janezu evangelistu, s pristavkom: O Jezus, Marija in sv. Jožef, uslišite ponižno mojo prošnjo! Uslišanje hočem hvaležno „Zgd. Danici“ naznaniti. —

Zahvale.

Obljuba dela dolgove. Obljubila sem, komi bo brat postal Gospodov mašnik, da bom v „Danici“ se zahvalila Mariji, ker rešila ga je velikih nadlog. Pripeljala ga je iz vojaškega stanú; rešila ga smerti v hudo nevarni bolezni. Za terdno sem prepričana, da je bila le Marijna priprošnja vzrok, da je ozdravel, ker ni bilo nobenega upanja več. Smertne nevarnosti ga je tudi Marija otela malo dni, preden je daroval prvo naj svetejšo Daritev v čast Najvišemu, svojim dragim domačim pa v naj večje veselje. — Bodi visoka češena in tisočkrat zahvaljena Naša ljuba Gospa presvetega Serca in Njen ženin sv. Jožef za sprejeto milost! —

Prav nevarno so bili zboleli prečast. naš duhovni pastir. V tej sili smo se zatekli k Mariji in smo pri Njej pomoči iskali ter bili uslišani, — za kar preserčna zahvala prečisti D. M., Kraljici majnikovi!

Na Gorenjskem, meseca maja 1884. M. F.

Več let sem imela na nogi prav hude bolečine in poskusila sem marsiktere pomočke, pa se nisem mogla ozdraviti; začela pa sem moliti na čast Mariji Devici Lurški z namenom, da bom po „Danici“ razglasila, če se ozdravim, in v malo času so bolečine čisto minule, ter sem zdaj popolnoma zdrava.

Z Gorenjskega. A. R.

Koledar za prihodnji teden:

19. majnika. S. Peter Celestin. (Ponedeljek v križevem tednu — procesija.) — 20. S. Bernardin. (Torek v križevem tednu — procesija.) — 21. S. Feliks Kantal. (Sreda v križevem tednu — procesija.) — 22. V nebohod N. G. J. Kr. — 23. S. Deziderij. — 24. Marija Dev. pomoč kristjanov. — 25. Šesta nedelja po veliki noči. S. Urban.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Slovesno černo sv. mašo so milostni gosp. prošt Jožef Zupan med veliko azistencijo imeli v ponedeljek ob 10 za ranjcega kanonika Jau. Gogola, v sredo pa za cesarico Marijo Ano. Obakrat so bile zastopane visoke vradnije z baronom Winklerjem na čelu.

Na Dunaju je bila v soboto, 10. t. m. slovesno pokopana cesarica Marija Ana, pripeljana iz Prage.

Dva avstrijska škofa sta umerla v kratkem: Fr. Krav. Vierzchlejski, nadškof Levovski 17. apr., in Jan. pl. Leiss, škof Briksenški 23. apr. R. I. P.

V Berlinu nemška cesarica že delj časa hudo boleha. Za strežbo ima že dve leti eno usmiljenih sester.

Rim. Razni listi so poslednji čas zopet pisali o odhodu sv. Očeta iz Rima; nekteri mislijo, da tudi potovanje marsikterih škofov je s tem v zvezi.

Na Igu so od 28. mal. do 8. vel. travna imeli č. oo. Lazaristi prav gniljive duhovne vaje za mladino in odrasene. Več prih.

Postonjska cerkev, ki je nedavno dobila prekrasno slikarijo, dobí tudi novo prelepo leco, ki jo ravno stavi naš umetnik g. Vurnik. Več drugi pot.

† **Alfons Ratisbon.** Ravno ko pišemo o ranjcem P. Teodoru Ratisbonu, naznanja pa „Monde“ v Parizu, da je umerl tudi njegov brat Alfons v Jeruzalemu, in sicer 6. tega mesca za pljučno boleznijo. Če se to poterdi, je res nepopisljiva škoda za samostane Sijonskih hčér, za deško napravo sv. Petra v Jeruzalemu, in mora se reči, za vso katoliško Cerkev. Življenje njegovo je silno važno in čudovito, zato ga bode „Danica“ nekoliko obširneše naznala blagim čitateljem.

Na Sveti gori pri Gorici, kakor pišejo, so zvonik znatno zvišali, ter se bode zvonilo veliko bolj jasno na okrog razlegalo, posebno véliki novi zvon, ki ga je pred nekterimi leti vlil gosp. Samassa v Ljubljani.

Ozimek, Prečast. P. Evstahij bivši provincijal, gvardijan itd., se je iz Gorice preselil v Ljubljanski Frančiškanski samostan.

Za prvo sv. Obhajilo razne primerne, večidel prav lepe podobe, s slovenskim branjem zadej, se dobivajo v „Katoliški bukvarni.“ Cena za stotino od 80 kr. do 10 goldinar.

Milgsp. O. Marijana Markovića, novoposvečenega škofa Banjaluškega, je. 3. t. m. obiskal apostolski nuncij nadškof Vanutelli, spremljan od škofa dr. Angererja in vojniškega škofa dr. Gruša.

Kako je Napoleon I sodil o piškavcih samomorivcih? Dal je povelje naslednje: Grenadir Greslin si je zaradi žaljene ljubezni življenje vzela. To je drugi slučaj te verste med vojaki v teku enega meseca. Pervi konzul torej veleva, naj se gardi na dnevni ukaz postavi to-le: Vojak mora britkost in pritiskajočo strast znati premagati; zakaj ravno toliko prave serčnosti je treba, da se dušne bolečine stanovitno prenašajo, kolikor je je treba, da med gostim šviganjem kartéč nepremakljiv ostane. Kdor se brez upora izroči dušni žalosti in se končá, da bi tej žalosti se umaknil, on ravno to stori, kakor da bi z bojiša ubežal, predno je določena zmaga ali pa pobitje.

Napoleon I hoče reči: Kdor iz prismojene ljubezni, iz kake strasti sam sebe končá, ta ni junak, ni vojak, ampak zaničljiv piškur, nevreden, da bi puško nosil. — Ravno to veljá o dvobojih. Kdor ne more kake žaljne besede prenesti ter nasprotnika na dvoboj kličé, to ni mož, to je jezna béba, skorpijonov serp.

„Si pati non vis, recusas coronari“ — Ako nočeš poterpeti, se braniš kronan biti, pravi angeljski učenik. (Lib. 3., c. 19. 4.)

Smarnične in druge pesmi z napevi ranjcega gosp. Gregorija Riharja, zlasti tudi himne za sv. R. Telo, so dobili pri podpisani. (Gosposke ulice, št. 4.)

Jerica Riharjeva.

Dijaška kuhinja in mesec april. V tem mescu nam je ljudska kuhinja za 92 mladenčev odnesla 126 gl. 88 kr. Drugi stroški: nekterim na dom k živežu, stanovanju, šolnini, obleki, šolskim potrebam itd. 46 gl. 77 kr.; torej skupaj 172 gl. 65 kr.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. M. Barlič 1 gl. — Čast. g. G. St. 5 gl. — Gospa J. Šusteršičeva 2 gl. — M. F. 1 gl. — Dober prijatelj iz K. 2 gl. — Čast. gosp. Ž. B. 2 gl. — Čast. gosp. Jan Vidergar 3 gl. — Eden čast. gg. konkurentov 3 gl. in drugi 2 gl. — Pn. g. vitez Lahajnar 2 gl. — Čast. g. B. 3 gl. — Čast. g. Št. Viški župnik Štef. Jaklič 2 gl. — Preč. g. dekan Šlibar velike 4 terdnjake.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Čast. gosp. Jan. Vidergar 10 gl. (za srečke v. 499). — Šmartno pri Kr. po č. g. oskerbniku Gr. Šlibarji 30 gl. (v. 264, 65, 66). — Iz Št. Vida na Dol. po č. g. župniku 5 gl. — Preč. g. dek. M. Šlibar 1 ces. cekin.

Za bratovščino Naše ljube Gospé presv. Serca: Neimenovana 1 gl.

Za sveto Detinstvo: Po preč. g. m. župniku Jan. Rozmanu 29 gld. — Čast. g. župnik J. E. Vovk 5 gld. — Čast. g. Matej Klun, duh. pomočnik v Polhovem Gradcu, 5 gld. — Iz Zaliloga 1 gld. — Neimenovana dobrotnica 1 gld. — Čast. g. J. Resnik, duh. pomočnik in katehet v Ljubljani 6 gld. — Čast. g. J. Juvan, katehet v Idriji 40 gld. — Po r. Neži Rupar 2 gld. — Iz Celja po č. gg. misijonarjih od sv. Jožefa 10 gl.

Za sv. Očeta: Dobrova po č. g. župniku 30 gld. — Johana Silvester 30 kr. — Po č. g. Jož. Resniku 1 gld. — Sv. Lenart 10 gld. — Iz Kroke po č. g. župniku 8 gl. — Št. Vid na Dol. po č. g. župniku 5 gl. — Preč. g. J. O. 10 gl. in 2 kupona à 2 gl. — Nevlje 3 gl. — Vranja peč 10 gl. — Tunjska 1 gl. 70 kr. — Žaljna po č. g. žup. 10 gl. — Preč. g. dek. M. Šlibar 2 vel. terdnjaka.

Za varhe Božjega groba: Preska 4 gld. — Po preč. dekaniji starološki: Stara Loka 5 gld. 50 kr.; Poljane 3 gld. 50 kr.; sv. Lenart 3 gld. — Studenec po č. g. župniku J. Dolencu 7 gld. — Č. g. V. Klobus 4 gld. 50 kr. — Trebelno po č. g. župniku J. Sullerji 3 gld. — Šmartno pri Kr. 2 gl. 56 kr. — Žaljna po č. g. župniku 2 gl. 10 kr.

Za opravo ubožnih cerkev: Iz Košane 10 gl. 30 kr. — Z Verhnike 60 gl. — Z Besnice 10 gl. 40 kr. — Z Verhpolja pri Vipavi 15 gl. — S Poljan nad Loko za to in lansko leto 30 gl. — S Kranjske gore 22 gl. — Iz Moravé 73 gl. 80 kr. — Z Verhpolja pri Moravčah 12 gl. — Iz Žir 30 gl. 50 kr. — Iz Logatca 27 gl. — Iz Bohinjske Bistrice 70 gl. — Iz Lozic 18 gl. — Po č. gg. Uršulinarceh 13 gl. 7 kr. — Iz Komende 64 gl. 80 kr. — S Poljanice 12 gl. — Od sv. Gregorja 13 gl. 20 kr.

Za cerkev v Bohinjski Bistrici: Dobrova po č. g. župniku Jern. Babniku 25 gld. — Ledine po č. g. župniku J. Demšarji 5 gld. — Neimenovana 1 gld. — Pn. gosp. stolni dekan J. Volc 10 gld. — Šmartno pri Kr. po č. g. oskerbniku Gr. Šlibarji 22 gl. 2 kr.

Za cerkev Samoborske Majke Božje. Neke dobrotne gospodičinje 12 gl. — Čast. gosp. B. 1 gl.

Za bratovščino sv. Bonifacija: Čast. g. B. 2 gl.

Za afrikanski misijon: Poljane nad Loko 2 gld. — Iz Lozic po čast. gosp. Jož. Lukanc-u 2 gld. — Kamniška fara 16 gl. 23 kr. po preč. g. dekanu.

Za kristjane na Turškem. Kamniška fara po preč. g. dekanu 5 gl. 23 kr.

Za hišo katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani. Čast. gosp. župnik J. Kapus 2 gl.

Za kak dober namen: S Polja 1 tol. za 2 gld.

Za misijon čast. gosp. Val. Laha: Z Dobrove 2 gld.

Za estav g. dr. Jegliča: Z Dobrove 2 gld. — Preč. gosp. dek. M. Šlibar 2 velika terdnjaka.

Za Bosno: Iz Idrije K. Zajec 1 gld.

Za univerzo č. oo. Frančiškanov v Rimu: Andrej Jan 5 gl.

Za najbolj potreben misijon: G. F. R. 1 gld. — Iz dobrotnih rok iz Kranja 100 gld.

Za pogorelce v Jurincasi v Mehoski fari: Čast. g. c. k. vojni kurat K. Huth 2 gld. — Zbirka duhovnije Sv. Helenske po č. g. župniku 5 gl.

(Drugi dar. prih.)